

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

23 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Țurcan Anatolie și Plămădeală Ghenadie,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către condamnatul Lipcean Grigorii, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 iunie 2021, la plângerea înaintată în ordinea prevederilor art.313 Cod de procedură penală,

a c o n s t a t a t :

1. Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 10 martie 2020, a fost admisă parțial plângerea condamnatului Lipcean Grigorii privind condițiile de detenție.

S-a constatat că Lipcean Grigorii, în perioadele: 24 aprilie 2015 - 24 august 2016, 28 septembrie 2016 -12 octombrie 2016, 24 noiembrie 2018 - 04 martie 2019, a fost deținut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, iar în perioadele: 24 august 2016 - 28 septembrie 2016, 12 octombrie 2016 - 24 noiembrie 2016, 04 martie 2019 - 10 decembrie 2019, a fost deținut în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, în ambele cazuri în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO, dintre care 175 zile în calitate de prevenit și 427 zile în calitate de condamnat cât și 359 zile în calitate de condamnat.

În condițiile art.473⁴ alin.(4) Cod de procedură penală, i s-a redus pedeapsa condamnatului Lipcean Grigorii, cu 30 zile pentru perioada de 100 zile în care deținutul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău.

În condițiile art.473⁴ alin.(4) Cod de procedură penală, i s-a redus pedeapsa condamnatului Lipcean Grigorii, cu 28 zile pentru perioada de 281 zile în care deținutul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 2 Lipcani.

Termenul pedepsei definitive stabilite lui Lipcean Grigorii prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 27 iunie 2017 – 4 ani, i s-a redus cu 58 zile.

Au fost respinse cerințele condamnatului Lipcean Grigorii privind condițiile de detenție, în perioadele: 24 aprilie 2015 - 24 august 2016, 28 septembrie 2016 - 12.10.2016, deținut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău și în perioadele: 24 august 2016 - 28 septembrie 2016, 12 octombrie 2016 - 24 noiembrie 2016, deținut în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, ca fiind neîntemeiate.

2. Administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani, a contestat cu recurs încheierea primei instanțe, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi

hotărâri prin care plângerea condamnatului Lipcean Grigorii privind condițiile de detenție să fie respinsă ca inadmisibilă.

2.1. Condamnatul Lipcean Grigorii la fel a contestat cu recurs încheierea primei instanțe, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care, plângerea privind condițiile de detenție, să fie admisă integral.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 iulie 2020, a fost respins ca nefondat recursul declarant de administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani, admis recursul declarant de condamnatul Lipcean Grigorii, casată încheierea primei instanțe și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

4. Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 24 decembrie 2020, a fost admisă parțial plângerea condamnatului Lipcean Grigorii privind condițiile de detenție.

A fost respinsă ca depusă tardiv plângerea condamnatului Lipcean Grigorii privind condițiile de detenție, în perioadele 24.04.2015 - 24.08.2016 și 28.09.2016 - 12.10.2016, în care s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.13 Chișinău și în perioadele 24.08.2016 - 28.09.2016 și 12.10.2016 - 24.11.2016, în care s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.2 Lipcani.

S-a constatat că Lipcean Grigorii, în perioada: 24 noiembrie 2018 - 04 martie 2019, a fost deținut în Penitenciarul nr.13 Chișinău, iar în perioada: 04 martie 2019 - 24 decembrie 2019, a fost deținut în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, în ambele cazuri în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO, dintre care 100 zile în calitate de condamnat cât și 295 zile în calitate de condamnat.

În condițiile art.473⁴ alin.(4) Cod de procedură penală, i s-a redus pedeapsa condamnatului Lipcean Grigorii, cu 30 zile pentru perioada de 100 zile în care deținutul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău.

În condițiile art.473⁴ alin.(4) Cod de procedură penală, i s-a redus pedeapsa condamnatului Lipcean Grigorii, cu 89 zile pentru perioada de 295 zile în care deținutul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.2 Lipcani.

Termenul pedepsei definitive stabilite lui Lipcean Grigorii prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 27 iunie 2017 - 4 ani, i s-a redus cu 119 zile.

5. Administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani, a contestat cu recurs încheierea primei instanțe, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care plângerea condamnatului Lipcean Grigorii privind condițiile de detenție să fie respinsă ca inadmisibilă.

5.1. Condamnatul Lipcean Grigorii la fel a contestat cu recurs încheierea primei instanțe, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care, plângerea privind condițiile de detenție, să fie admisă integral.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 martie 2021, a fost respins ca nefondat recursul declarant de administrația Penitenciarului nr. 2 Lipcani, admis recursul declarant de condamnatul Lipcean Grigorii, casată încheierea primei instanțe și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

7. Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 22 aprilie 2021, a fost admisă parțial plângerea condamnatului Lipcean Grigorii privind condițiile de detenție.

S-a constatat că, Lipcean Grigorii, în perioadele: 24 aprilie 2015 - 24 august 2016, 28 septembrie 2016 -12 octombrie 2016, 24 noiembrie 2018 - 04 martie 2019, a fost deținut în Penitenciarul nr.13 Chișinău, în total 602 zile, dintre care 178 zile în

calitate de prevenit și 424 zile în calitate de condamnat, iar în perioadele: 24 august 2016 - 28 septembrie 2016, 12 octombrie 2016 - 24 noiembrie 2016, 04 martie 2019 - 24 decembrie 2019, a fost deținut în Penitenciarul nr.2 Lipcani, dintre care 373 zile în calitate de condamnat, în ambele cazuri în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO.

În condițiile art.473⁴ alin.(4) Cod de procedură penală, i s-a redus pedeapsa condamnatului Lipcean Grigorii, cu 127 zile pentru perioada de 424 zile în care deținutul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 2 Lipcani.

În condițiile art.473⁴ alin.(4) Cod de procedură penală, i s-a redus pedeapsa condamnatului Lipcean Grigorii, cu 356 zile pentru perioada de 178 zile în care deținutul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.13 Chișinău.

În condițiile art.473⁴ alin.(4) Cod de procedură penală, i s-a redus pedeapsa condamnatului Lipcean Grigorii, cu 112 zile pentru perioada de 373 zile în care deținutul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 2 Lipcani.

Termenul pedepsei definitive stabilite lui Lipcean Grigorii prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 27 iunie 2017 – 17 ani, i s-a redus cu 595 zile.

În rest, plângerea a fost respinsă ca neîntemeiată.

7.1. Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 29 aprilie 2021, a fost corectată greșeala din aliniatul patru al dispozitivului încheierii Judecătorie Edineț sediul Briceni din 22 aprilie 2021 și anume: în loc de sintagma „Penitenciarul nr.2 Lipcani” s-a inclus sintagma „Penitenciarul nr.13 Chișinău”. Aliniatul patru al dispozitivului încheierii Judecătorie Edineț sediul Briceni din 22 aprilie 2021 având următorul conținut : În condițiile art.473⁴ alin.(4) Cod de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Lipcean Grigorii cu 127 zile pentru perioada de 424 zile, în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.13 Chișinău, cu calcularea a 3 zile de reducere pentru 10 zile de detenție.

8. Administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani, a contestat cu recursuri încheierea primei instanțe, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care plângerea condamnatului Lipcean Grigorii privind condițiile de detenție să fie respinsă ca inadmisibilă.

8.1. Condamnatul Lipcean Grigorii, a contestat cu recursuri încheierea primei instanțe, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care, plângerea privind condițiile de detenție, să fie admisă integral.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 iunie 2021, a fost respins ca nefondat recursul declarat de condamnatul Lipcean Grigorii, admis recursul declarat de administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani, casată încheierea primei instanțe, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care a fost admisă parțial plângerea condamnatului Lipcean Grigorii privind condițiile de detenție.

S-a constatat că Lipcean Grigorii, în perioada: 24 noiembrie 2018 - 04 martie 2019, a fost deținut în Penitenciarul nr.13 Chișinău, iar în perioada: 04 martie 2019 - 24 decembrie 2019, a fost deținut în Penitenciarul nr.2 Lipcani, în ambele cazuri în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO, dintre care 100 zile în calitate de condamnat cât și 290 zile în calitate de condamnat.

În condițiile art.473⁴ alin.(4) Cod de procedură penală, i s-a redus pedeapsa condamnatului Lipcean Grigorii, cu 30 zile pentru perioada de 100 zile în care deținutul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.13 Chișinău, cu calcularea a 3 zile de reducere pentru 10 zile de detenție.

În condițiile art.473⁴ alin.(4) Cod de procedură penală, i s-a redus pedeapsa condamnatului Lipcean Grigorii, cu 58 zile pentru perioada de 290 zile în care deținutul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.2 Lipcani, cu calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție.

Termenul pedepsei definitive stabilite lui Lipcean Grigorii prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Central din 27 iunie 2017 – 17 ani, i s-a redus cu 88 zile.

În rest plângerea a fost respinsă ca neîntemeiată.

9.1. În motivarea soluției pronunțate instanța de recurs a indicat că, prima instanță la soluționarea plângerii înaintată de condamnatul Lipcean Grigorii, a inclus eronat în calculul zilelor care urmează a fi redus și perioadele de 24 aprilie 2015 – 24 august 2016, 28 septembrie 2016 – 12 octombrie 2016 în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, cât și perioadele 24 august 2016 – 28 septembrie 2016, 12 octombrie 2016 – 24 noiembrie 2016 în Penitenciarul nr.2 Lipcani, or deținerea acestuia în perioada dată a avut loc în legătură cu executarea de către acesta a pedepsei stabilite prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2015.

Instanța de recurs a menționat că, nu pot fi incluse în calculul zilelor care urmează a fi reduse nici perioada în care Lipcean Grigorii s-a deținut în izolator. Or, legiuitorul în mod imperativ a prevăzut reducerea termenului de pedeapsă a persoanelor deținute doar în instituțiile penitenciare.

Respectiv, instanța de recurs a reținut că, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul Lipcean Grigorii pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr.13 Chișinău și în Penitenciarul nr. 2 Lipcani au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art.3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

Instanța de recurs a constatat, că condamnatul Lipcean Grigorii s-a deținut în instituțiile penitenciare din Republica Moldova în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, și anume: în Penitenciarul nr.13 Chișinău în perioada de 24.11.2018 – 04.03.2019, în total o perioadă de 100 în calitate de condamnat și în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în perioada de 04.03.2019 – 24.12.2019, în total o perioadă de 290 zile, în calitate de condamnat.

În ce privește reducerea pedepsei în perioada deținerii în detenție contrar prevederilor art.3 CEDO în perioada de 24.11.2018 – 04.03.2019 în Penitenciarul nr. 13 Chișinău și în perioada de 04 martie 2019 - 24 decembrie 2019 în Penitenciarul nr.2 Lipcani, instanța de recurs a reținut, că pentru perioada de 100 zile, în care Lipcean Grigorii s-a aflat fiind condamnat, luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum și intensitatea, gravitatea și durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității și echității, instanța a considerat necesar de a calcula 3 zile de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție.

Totodată, pentru deținerea în Penitenciarul nr.2 Lipcani, condamnatul, pentru perioada de 290 zile, în care acesta s-a aflat fiind condamnat, luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum și intensitatea, gravitatea și durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității și echității, instanța de recurs a considerat necesar de a calcula 2 zile de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție.

Astfel, din termenul pedepsei definitive stabilite lui Lipcean Grigorii, a fost

redușă pedeapsa în condițiile art.473⁴ alin.(4) Cod de procedură penală, cu 30 zile, pentru perioada de 100 zile, în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.13 Chișinău, cu calcularea a 3 zile de reducere pentru 10 zile de detenție, cu 58 zile, pentru perioada de 290 zile, în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.2 Lipcani, cu calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție, iar, termenul pedepsei definitive stabilită lui Lipcean Grigorii prin sentința judecătorei Chișinău, sediul Central din 28 noiembrie 2017 cu închisoare pe un termen de 17 ani, a fost redus cu 88 zile.

10. Condamnatul Lipcean Grigorii, contestă decizia instanței de recurs, cu recurs în anulare, solicitând casarea acesteia.

În argumentarea recursului menționează, că nu este de acord cu soluția instanței de recurs.

11. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art.452 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art.401 alin.(1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești după epuizarea căilor ordinare de atac.

Potrivit art.455 alin.(2) pct. 7) Cod de procedură penală, cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art.453 și cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

Prin trimitere la dispoziția art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, se menționează că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prin urmare, instanța de recurs remarcă faptul că, dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința hotărârilor judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală – adică calea apelului și recursului ordinar.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus în raport cu speța dată, rezultă că, decizia contestată de către condamnatul Lipcean Grigorii, nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute la alin.(1) art.452 Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, iar recursul declarat împotriva deciziei instanței de recurs în speță este inadmisibil, deoarece o asemenea hotărâre nu este susceptibilă de a mai fi atacată cu recurs în anulare.

Așadar, având ca reper prevederile art.453 și 455 alin.(2) pct. 7) Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului înaintat, întrucât acesta nu corespunde cerințelor de formă și de conținut prevăzute la art.455 Cod de procedură penală.

12. În conformitate cu art.art.456 alin.(1), 432 alin.(2) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DE C I D E :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către condamnatul Lipcean Grigorii, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 iunie 2021, deoarece recursul nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 23 februarie 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Plămădeală Ghenadie